

24 .5.2007

1 (4)

SELVITYS RAJAVARTIOLAITOSTA KOSKEVAN LAINSÄÄDÄNNÖN TOIMIVUUDESTA JA SOVELTAMISESTA SEKÄ ESITYKSET SEN TARKISTAMISEKSI

Taustaa

Rajavartiolaistosta ja rajavöhykettä koskevan lainsäädännön kokonaisuudistus tuli voimaan 1.9.2005. Eduskunta edellytti hallituksen esitykseen (HE 6/2005 vp) antamassaan vastauksessa (EV 92/2005 vp) hallituksen tarkkaan seuraavan rajavartiolaistosta koskevan lainsäädännön toimeenpanoa sekä huolehtivan siitä, että hallintovaliokunnalle annetaan viimeistään vuoden 2008 loppuun mennessä seikkaperäinen kirjallinen selvitys rajavartiolaistosta koskevan lainsäädännön toimivuudesta ja soveltamisesta.

Lakiuudistuksen soveltamisesta tähän mennessä kertyneen kokemuksen valossa uuteen lainsäädäntöön ei ole tarpeen tehdä merkittäviä toiminnallisia tarkistuksia. Tiedossa olevat toiminnalliset tarkistustarpeet liittyvät pääosin rajavartiolaistoksen rikostorjunnan kehittämiseen tai ne ovat seurausta tuon alan lainsäädäntöön tehdyistä taikka valmisteilla olevista muista muutoksista. Lisäksi uudelleentarkastelun kohteeksi on tarpeen ottaa rajavartiolaistoksen virkoihin liittyvät eroamisiät ja rajavartiolaistoksen peruskoulutuksen järjestelyt.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus nopean toiminnan tiimien luomista koskevasta välineestä (*asiantuntijatiimiasetus*) tulee voimaan syksyllä 2007. Suoraan velvoittavalla asetuksella olisi vaikutusta myös kansalliseen lainsäädäntöön. Muutostarpeita saattaa aiheutua ainakin rikoslakiin (39/1889) sekä julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annettuun lakiin (424/2003), ulkomaalaislakiin (301/2004), passilakiin (642/1986) sekä rajavartiolaistosta koskevaan lainsäädäntöön.

Hanke

Sisäasiainministeriö asettaa hankkeen edellä tarkoitetun lainsäädännön soveltamista koskevan selvityksen laatimiseksi sekä rajavartiolaistosta koskevien säädösmuutosten valmistelemiseksi. Hankkeen tavoitteena on:

1. Laatia eduskunnan edellyttämä seikkaperäinen selvitys lakiuudistuksen toimivuudesta ja soveltamisesta.

2. Valmistella hallituksen esitys, joka annettaisiin eduskunnan käsiteltäväksi samanaikaisesti selvityksen kanssa, ja johon sisältyy uudistuksen toimeenpanon ja seurannan yhteydessä havaitut tai muun lainsäädännön kehityksestä johtuvat tarpeelliset muutosesitykset. Viimeksi mainittuja kansallisia hankkeita ovat ainakin poliisi-, tulli- ja rajavartiolaitosviranomaisen yhteistoimintaa koskeva lain valmisteluhanke sekä esitutkinta- ja pakkokeinolainsäädännön ja poliisilain uudistaminen. Myös asiantuntijatiimiasetuksen vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön tulee ottaa valmistelussa huomioon.
3. Rajavartiolaitoksen esikunta on parhaillaan asettamassa työryhmää, jossa pohdittaisiin yhdessä rajavartiolaitoksen henkilöstöjärjestöjen kanssa rajavartijan peruskoulutuksen järjestelyjä ja muun muassa koulutukseen valittavien kelpoisuusedellytyksiä. Nyt asetettavan hankkeen tavoitteena on sisällyttää hallituksen esitykseen sellaiset mahdolliset säännökset, jotka mainitun erillisen selvitystyön perusteella osoittautuvat tarpeellisiksi.
4. Tehdä tarvittavat muutosehdotukset rajavartiolaitoksen virkamiesten eroamisikää koskeviin laintasoiisiin säännöksiin siten, että eroamisikäjärjestelmä olisi nykyistä joustavampi mutta samalla rajavartiolaitoksen henkilöstöhallinnon tarpeet täyttävä niissä tapauksissa, joissa virkamies ei ole saavuttanut eläkkeen tavoitetasoa ennen 55 vuoden ikää.
5. Valmistella hankkeeseen liittyvät asetustasoiset säännökset.

Suhde hallitusohjelmaan

Hallitusohjelmassa korostetaan järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan sekä laittoman maahantulon ja ihmiskaupan estämisen tärkeyttä. Rajavartiolaitoksen rikostorjunta on keskittynyt toisaalta tavanomaisen valvontatoiminnan yhteydessä havaittuihin rikoksiin, ja toisaalta laittoman maahantulon ja siihen liittyvän ihmiskaupan torjuntaan. Viimeksi mainittu vakavana pidettävä rikollisuuden osa-alue on pääsääntöisesti järjestäytyneen rikollisuuden organisaatioiden käsissä. Hankkeen puitteissa tehtäisiin vakavan ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan tällä saralla tehostamiseksi tarpeelliset säännösehdotukset.

Organisointi

Hankkeen mukaiset valmistelut tehdään rajavartiolaitoksen esikunnassa virkatyönä. Vastuuvalmistelijana toimii oikeudellisen osaston hallinto- ja ulkomaalaisasioiden yksikön päällikkö, ylitarkastaja Katriina Laitinen. Hänen apunaan säädösvalmistelussa on saman yksikön ylitarkastaja Martti Ant-Wuorinen. Rikostorjuntaa koskevien säädösehdotusten valmisteluun osallistuvat ylitarkastaja Pihla Keto oikeudellisen osaston laillisuusvalvontayksiköstä ja majuri Marko Saareks raja- ja meriosaston tilanne- ja riskianalyysikeskuksesta. Henkilöstöhallinnon alan muutosehdotusten laatimiseen osallistuu henkilöstösuhdeyksikön päällikkö, komentaja Matti Kylmäsuu henkilöstöosastolta. Selvityksen laatimisessa avustaa raja-meriosaston tilanne- ja riskianalyysikeskuksen päällikkö, everstiluutnantti Kimmo Elomaa toimittaen hankkeessa tarvittavaa tilasto- ja muuta tietoa rajavartiolaitoksen toiminnasta ja siinä tapahtuneista muutoksista.

Hankkeen toteutumista seuraamaan ja ohjaamaan asetetaan ohjausryhmä. Ryhmän tavoitteena on muun ohella huolehtia siitä, että hanke valmistellaan yhteistyössä rajavartiolaitoksen läheisten yhteistyökumppanien ja henkilöstöjärjestöjen kanssa. Ohjausryhmän puheenjohtajaksi määrätään

rajavartiolaitoksen apulaispäällikkö, kenraalimajuri Jaakko Kaukanen ja sekä sihteeriksi Katriina Laitinen. Ohjausryhmän jäseniksi nimitetään suostumuksensa perusteella poliisijohtaja Kimmo Hakonen sisäasiainministeriön poliisiosastolta, neuvotteleva virkamies Ismo Mäenpää valtiovarainministeriöstä, apulaispäällikkö Tero Kurenmaa keskusrikospoliisista, johtaja Juha Niskanen tullihallituksesta sekä puheenjohtaja Ville Koskinen Merivartioliitto r.y.:stä rajavartiolaitoksen henkilöstöjärjestöjen yhteisenä edustajana. Ohjausryhmään määrätään rajavartiolaitoksen esikunnan raja- ja meriosaston osastopäällikkö, prikaatikenraali Mikko Kirjavainen ja oikeudellisen osaston osastopäällikkö, hallitusneuvos Tomi Vuori.

Ohjausryhmä kutsuu tarpeen mukaan kuultavaksi tarvittavia asiantuntijoita ja sidosryhmien edustajia.

Aikataulu

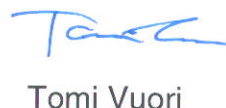
Selvitys rajavartiolaitosta koskevan lakiuudistuksen toimeenpanosta ja siihen liittyvä hallituksen esitys on annettava eduskunnan käsiteltäväksi syysistuntokaudella 2008. Hallituksen esitys on valmisteltava siten, että se voidaan antaa eduskunnalle samaan aikaan selvityksen kanssa syysistuntokaudella 2008. Hankkeeseen liittyvät lait ja asetukset tulee valmistella siten, että ne tulevat voimaan viimeistään 1.5.2009.

Rajavartiolaitoksen päällikkö
Vara-amiraali

Jaakko Smolander

Oikeudellisen osaston osastopäällikkö
Hallitusneuvos

Tomi Vuori

JAKELU

RVL A + E
Valtiovarainministeriö
Sisäasiainministeriön poliisiosasto
Keskusrikospoliisi
Tullihallitus
Palkansaajajärjestö Pardia
Maanpuolustuksen henkilökuntaliitto ry
Merivartioliitto ry
Päällystöliitto ry
Rajavartioliitto ry
Suomen Konepäällystöliitto ry
Upseeriliitto ry
Valtion ja erityispalvelujen ammattiliitto VAL ry
Ohjausryhmän puheenjohtaja, jäsenet ja sihteeri
Hankkeeseen osallistuvat valmistelijat

TIEDOKSI Sisäasiainministeri Anne Holmlund
Kansliapäällikkö Ritva Viljanen
Erityisavustaja Ilkka Salmi
Sisäasiainministeriön muut osastot + KVTR
Oikeusministeriö
Poliisijärjestöjen Liitto
Tulliliitto